

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter
(SKOLFS 2011:28) om kursplaner för
grundskolans ämnen och ämnesområden;**

SKOLFS 2015:45

Utkom från trycket
den 10 september 2015

beslutade den 10 juli 2015.

Med stöd av 2 § förordningen (SKOLFS 2010:255) om läroplan för grundskolan föreskriver Skolverket att bilaga 1 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:28) om kursplaner för grundskolans ämnen och ämnesområden ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft två veckor efter den dag då föreskrifterna enligt uppgift på dem utkom från trycket och ska tillämpas på utbildning från den 1 augusti 2015.

På Skolverkets vägnar

PIA ENOCHSSON

Anna Medin

KURSPLANER FÖR GRUNDSÄRSKOLANS ÄMNEN

Matematik

Centralt innehåll

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet matematik för att till exempel beskriva matematiska problem och utvärdera arbetsprocesser.

| Modersmål utom nationella minoritetsspråk

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livs-åskådningar, generationer och språk möts. Att ha tillgång till sitt modersmål underlättar också språkutvecklingen och lärandet inom olika områden.

Centralt innehåll

Kultur och samhälle

- Seder, bruk och traditioner i områden där modersmålet talas.
- Barn och ungdomars vardagsliv i områden där modersmålet talas i jämförelse med vardagsliv i Sverige.

| Modersmål – finska som nationellt minoritetsspråk

Sverigefinnar är en nationell minoritet med flerhundraåriga anor i Sverige. Deras språk – finska – är ett officiellt nationellt minoritetsspråk. De nationella minoritetsspråkens ställning i Sverige är i stort behov av att stärkas. För att säkra språkens framtid i landet är det nödvändigt att fler utvecklar språkkunskaper. Språken är viktiga kulturbärare som uttrycker gemensamma erfarenheter, värden och kunskaper som förenar de nationella minoriteterna i Sverige med människor som talar samma språk i andra delar av världen. Att ha kunskaper i språket och om minoritetens kultur kan ge nya perspektiv på den egna identiteten och stärker möjligheterna till deltagande i samhällslivet i Sverige och andra länder.

Undervisningen i finska som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om språket samt kunskaper om minoritetens kultur. Undervisningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet och bli flerspråkiga.

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa, skriva och samtala på det nationella minoritetsspråket. I mötet med talat språk och texter ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Vidare ska undervisningen syfta till att eleverna utvecklar sina kunskaper om hur det nationella minoritetsspråket är uppbyggt. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevernas medvetenhet om den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att utveckla och fördjupa sin ord- och begreppsförståelse på det nationella minoritetsspråket.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om den nationella minoritetens historia, kulturella uttryck och traditioner samt samhallen där det nationella minoritetsspråket används.

Genom undervisningen i finska som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- förstå innehållet i talat språk och i olika texter,
- skriva för olika syften, och
- reflektera över traditioner och kulturella företeelser i miljöer där språket används.

| Centralt innehåll inom ramen för finska som förstaspråk

| I årskurs 1–6

| *Tala, lyssna och samtala*

- Kommunikation i olika sammanhang. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor.
- Muntligt berättande i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå texter.
- Läsriktning samt skrivteckens form och ljud.
- Strategier för att skriva elevnära texter.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor, sånger och skönlitteratur från olika tider och områden där språket används.

- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till sverigefinska och finska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

| *Sverigefinsk kultur*

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till sverigefinsk kultur.

| **I årskurs 7–9**

| *Tala, lyssna och samtala*

- Kommunikation i olika sammanhang och för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas.
- Muntliga presentationer i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna.
- Språkets grundläggande struktur med ordbildning och meningsbyggnad.
- Strategier för att skriva olika typer av texter och hur man anpassar innehållet till olika mottagare.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll.
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel nyhetsartiklar, med anknytning till sverigefinska och finska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

| *Sverigefinsk kultur*

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

| I årskurs 1–6

| *Tala, lyssna och samtala*

- Hälsningsfraser och korta fraser om vardagliga ämnen.
- Frågeord, frågor och svar.
- Strategier för att lösa språkliga problem i samtal, till exempel gester, frågor och omformuleringar.
- Presentation av den egna personen, vardagen och närmiljön.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Ord och ordbilder, till exempel på skyltar och i reklam.
- Alfabetet samt förhållandet mellan ljud och bokstav.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor och sånger från olika tider och områden där språket används.
- Enkla beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till sverigefinska och finska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

| *Sverigefinsk kultur*

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till sverigefinsk kultur.

| I årskurs 7–9

| *Tala, lyssna och samtala*

- Samtal om ämnesområden som är välbekanta för eleverna, till exempel olika slags händelseförlopp samt egna och andras erfarenheter.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Strategier för att delta i och bidra till samtal, till exempel frågor samt bekräftande fraser och uttryck.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Skrivande av enkla berättande texter.

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Enkla beskrivande och informerande texter som förekommer i vardagen, till exempel instruktioner och nyhetsartiklar.
- Enkla texter för barn och unga med anknytning till sverigefinska och finska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

| *Sverigefinsk kultur*

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

| **Modersmål – jiddisch som nationellt minoritetsspråk**

Judar är en nationell minoritet med flerhundraåriga anor i Sverige. Deras språk – jiddisch – är ett officiellt nationellt minoritetsspråk. De nationella minoritetsspråkens ställning i Sverige är i stort behov av att stärkas. För att säkra språkens framtid i landet är det nödvändigt att fler utvecklar språkkunskaper. Språken är viktiga kulturbärare som uttrycker gemensamma erfarenheter, värden och kunskaper som förenar de nationella minoriteterna i Sverige med människor som talar samma språk i andra delar av världen. Att ha kunskaper i språket och om minoritetens kultur kan ge nya perspektiv på den egna identiteten och stärker möjligheterna till deltagande i samhällslivet i Sverige och andra länder.

| **Syfte**

Undervisningen i jiddisch som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om språket samt kunskaper om minoritetens kultur. Undervisningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet och bli flerspråkiga.

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa, skriva och samtala på det nationella minoritetsspråket. I mötet med talat språk och texter ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Vidare ska undervisningen syfta till att eleverna utvecklar sina kunskaper om hur det nationella minoritetsspråket är uppbyggt. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevernas medvetenhet om den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att utveckla och fördjupa sin ord- och begreppsförståelse på det nationella minoritetsspråket.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om den nationella minoritetens historia, kulturella uttryck och traditioner samt samhällen där det nationella minoritetsspråket används.

Genom undervisningen i jiddisch som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- förstå innehållet i talat språk och i olika texter,

- skriva för olika syften, och
- reflektera över traditioner och kulturella företeelser i miljöer där språket används.

Centralt innehåll inom ramen för jiddisch som förstaspråk

I årskurs 1–6

Tala, lyssna och samtala

- Kommunikation i olika sammanhang. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor.
- Muntligt berättande i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Läsa och skriva

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå texter.
- Läsriktning samt skrivteckens form och ljud.
- Strategier för att skriva elevnära texter.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor, sånger och skönlitteratur från olika tider och områden där språket används.
- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till judiska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

Jiddischkultur

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till jiddischkultur.

I årskurs 7–9

Tala, lyssna och samtala

- Kommunikation i olika sammanhang och för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas.
- Muntliga presentationer i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna.
- Språkets grundläggande struktur med ordbildning och meningsbyggnad.
- Strategier för att skriva olika typer av texter och hur man anpassar innehållet till olika mottagare.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll.
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel nyhetsartiklar, med anknytning till judiska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

| *Jiddischkultur*

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

| **Centralt innehåll inom ramen för jiddisch som andraspråk**

| **I årskurs 1–6**

| *Tala, lyssna och samtala*

- Hälsningsfraser och korta fraser om vardagliga ämnen.
- Frågeord, frågor och svar.
- Strategier för att lösa språkliga problem i samtal, till exempel gester, frågor och omformuleringar.
- Presentation av den egna personen, vardagen och närmiljön.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Ord och ordbilder, till exempel på skyltar och i reklam.
- Alfabetet samt förhållandet mellan ljud och bokstav.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor och sånger från olika tider och områden där språket används.
- Enkla beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till judiska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till jiddischkultur.

I årskurs 7–9*Tala, lyssna och samtala*

- Samtal om ämnesområden som är välbekanta för eleverna, till exempel olika slags händelseförlopp samt egna och andras erfarenheter.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Strategier för att delta i och bidra till samtal, till exempel frågor samt bekräftande fraser och uttryck.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

Läsa och skriva

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Skrivande av enkla berättande texter.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Enkla beskrivande och informerande texter som förekommer i vardagen, till exempel instruktioner och nyhetsartiklar.
- Enkla texter för barn och unga med anknytning till judiska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

Jiddischkultur

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

Modersmål – meänkieli som nationellt minoritetsspråk

Tornedalingar är en nationell minoritet med flerhundraåriga anor i Sverige. Deras språk – meänkieli – är ett officiellt nationellt minoritetsspråk. De nationella minoritetsspråkens ställning i Sverige är i stort behov av att stärkas. För att säkra språkens framtid i landet är det nödvändigt att fler utvecklar språkfärdigheter. Språken är viktiga kulturbärare som uttrycker gemensamma erfarenheter, värden och kunskaper som förenar de nationella minoriteterna i Sverige med människor som talar samma språk i andra delar av världen. Att ha kunskaper i språket och om minoritetens kultur kan ge nya perspektiv på den egna identiteten och stärka möjligheterna till deltagande i samhällslivet i Sverige och andra länder.

Undervisningen i meänkieli som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om språket samt kunskaper om minoritetens kultur. Undervisningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet och bli flerspråkiga.

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa, skriva och samtala på det nationella minoritetsspråket. I mötet med talat språk och texter ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Vidare ska undervisningen syfta till att eleverna utvecklar sina kunskaper om hur det nationella minoritetsspråket är uppbyggt. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevernas medvetenhet om den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att utveckla och fördjupa sin ord- och begreppsförståelse på det nationella minoritetsspråket.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om den nationella minoritetens historia, kulturella uttryck och traditioner samt samhällen där det nationella minoritetsspråket används.

Genom undervisningen i meänkieli som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- förstå innehållet i talat språk och i olika texter,
- skriva för olika syften, och
- reflektera över traditioner och kulturella företeelser i miljöer där språket används.

| Centralt innehåll inom ramen för meänkieli som förstaspråk

| I årskurs 1–6

| *Tala, lyssna och samtala*

- Kommunikation i olika sammanhang. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor.
- Muntligt berättande i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå texter.
- Läsriktning samt skrivteckens form och ljud.
- Strategier för att skriva elevnära texter.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor, sånger och skönlitteratur från olika tider och områden där språket används.

- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

Tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur.

I årskurs 7–9

Tala, lyssna och samtala

- Kommunikation i olika sammanhang och för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas.
- Muntliga presentationer i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna.
- Språkets grundläggande struktur med ordbildning och meningsbyggnad.
- Strategier för att skriva olika typer av texter och hur man anpassar innehållet till olika mottagare.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll.
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel nyhetsartiklar, med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

Tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

I årskurs 1–6

Tala, lyssna och samtala

- Hälsningsfraser och korta fraser om vardagliga ämnen.
- Frågeord, frågor och svar.
- Strategier för att lösa språkliga problem i samtal, till exempel gester, frågor och omformuleringar.
- Presentation av den egna personen, vardagen och närmiljön.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

Läsa och skriva

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Ord och ordbilder, till exempel på skyltar och i reklam.
- Alfabetet samt förhållandet mellan ljud och bokstav.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor och sånger från olika tider och områden där språket används.
- Enkla beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

Tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur.

I årskurs 7–9

Tala, lyssna och samtala

- Samtal om ämnesområden som är välbekanta för eleverna, till exempel olika slags händelseförlopp samt egna och andras erfarenheter.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Strategier för att delta i och bidra till samtal, till exempel frågor samt bekräftande fraser och uttryck.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Skrivande av enkla berättande texter.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Enkla beskrivande och informerande texter som förekommer i vardagen, till exempel instruktioner och nyhetsartiklar.
- Enkla texter för barn och unga med anknytning till tornedalingars och andra meänkielitalandes traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

| *Tornedalingars och andra meänkielitalandes kultur*

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

| **Modersmål – romani chib som nationellt minoritetsspråk**

Romer är en nationell minoritet med flerhundraåriga anor i Sverige. Deras språk – romani chib – är ett officiellt nationellt minoritetsspråk. De nationella minoritetsspråkens ställning i Sverige är i stort behov av att stärkas. För att säkra språkens framtid i landet är det nödvändigt att fler utvecklar språkkunskaper. Språken är viktiga kulturbärare som uttrycker gemensamma erfarenheter, värden och kunskaper som förenar de nationella minoriteterna i Sverige med människor som talar samma språk i andra delar av världen. Att ha kunskaper i språket och om minoritetens kultur kan ge nya perspektiv på den egna identiteten och stärker möjligheterna till deltagande i samhällslivet i Sverige och andra länder.

| **Syfte**

Undervisningen i romani chib som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om språket samt kunskaper om minoritetens kultur. Undervisningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet och bli flerspråkiga.

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa, skriva och samtala på det nationella minoritetsspråket. I mötet med talat språk och texter ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen. Vidare ska undervisningen syfta till att eleverna utvecklar sina kunskaper om hur det nationella minoritetsspråket är uppbyggt. På så sätt ska undervisningen bidra till att stärka elevernas medvetenhet om den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att utveckla och fördjupa sin ord- och begreppsförståelse på det nationella minoritetsspråket.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om den nationella minoritetens historia, kulturella uttryck och traditioner samt samhällen där det nationella minoritetsspråket används.

Genom undervisningen i romani chib som nationellt minoritetsspråk i ämnet modersmål ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- förstå innehållet i talat språk och i olika texter,
- skriva för olika syften, och
- reflektera över traditioner och kulturella företeelser i miljöer där språket används.

Centralt innehåll inom ramen för romani chib som förstaspråk

I årskurs 1–6

Tala, lyssna och samtala

- Kommunikation i olika sammanhang. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor.
- Muntligt berättande i olika sammanhang.
- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Läsa och skriva

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå texter.
- Läsriktning samt skrivteckens form och ljud.
- Strategier för att skriva elevnära texter.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor, sånger och skönlitteratur från olika tider och områden där språket används.
- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till romska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

Romsk kultur

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till romsk kultur.

I årskurs 7–9

Tala, lyssna och samtala

- Kommunikation i olika sammanhang och för olika syften. Hur åsikter, intresse och argument kan uttryckas.
- Muntliga presentationer i olika sammanhang.

- Hur man kan använda omskrivningar, växlingar mellan språk och visuell förstärkning, till exempel bilder, tecken och kroppsspråk, för att förstå och göra sig förstådd.
- Uttal, betoning och satsmelodi.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna.
- Språkets grundläggande struktur med ordbildning och meningsbyggnad.
- Strategier för att skriva olika typer av texter och hur man anpassar innehållet till olika mottagare.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll.
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel nyhetsartiklar, med anknytning till romska traditioner och kulturella uttrycksformer.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

Romsk kultur

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

Centralt innehåll inom ramen för romani chib som andraspråk

I årskurs 1–6

Tala, lyssna och samtala

- Hälsningsfraser och korta fraser om vardagliga ämnen.
- Frågeord, frågor och svar.
- Strategier för att lösa språkliga problem i samtal, till exempel gester, frågor och omformuleringar.
- Presentation av den egna personen, vardagen och närmiljön.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

Läsa och skriva

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Ord och ordbilder, till exempel på skyltar och i reklam.
- Alfabetet samt förhållandet mellan ljud och bokstav.

Texter

- Berättande texter och poetiska texter för barn: rim, ramsor och sånger från olika tider och områden där språket används.

- Enkla beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, med anknytning till romska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn.

| *Romsk kultur*

- Högtider och traditioner och andra kulturella uttryck som eleven möter i olika sammanhang.
- Lekar och sånger med anknytning till romsk kultur.

| **I årskurs 7–9**

| *Tala, lyssna och samtala*

- Samtal om ämnesområden som är välbekanta för eleverna, till exempel olika slags händelseförlopp samt egna och andras erfarenheter.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Strategier för att delta i och bidra till samtal, till exempel frågor samt bekräftande fraser och uttryck.
- Språkliga företeelser som uttal och intonation i det språk eleverna möter.

| *Läsa och skriva*

- Lässtrategier, till exempel ordbilder, för att avkoda och förstå enkla texter.
- Instruktioner och beskrivningar.
- Skrivande av enkla berättande texter.

| *Texter*

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från områden där språket används.
- Enkla beskrivande och informerande texter som förekommer i vardagen, till exempel instruktioner och nyhetsartiklar.
- Enkla texter för barn och unga med anknytning till romska traditioner och kulturella företeelser.
- Filmer och dramatiserade berättelser för unga.

| *Romsk kultur*

- Seder, bruk och traditioner.
- Barns och ungdomars vardagsliv i miljöer där språket används.

Musik
